

 T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

**09/05/2020 TARİHLİ EBA TV LİSE
YAYININDA ÇÖZÜLEN SORULAR**

1

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **Soru Çözümleri**

1. Gazel nazım şekli ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Beyit sayısı genellikle beş-on beş arasında değişmektedir.
B) Mahlas beytinden sonra bir ya da birkaç beyit daha eklenen gazellere "beytül gazel" adı verilmektedir.
C) Kasidelerin içinde yer alabilmektedir.
D) Matla mısralarından birinin maktada tekrarlanmasına "redd-i matla" denir.
E) Kafiye örgüsü "aa, ba, ca..." şeklindedir.

2

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **Soru Çözümleri**

2. Ne varlığa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni

Bu dördüğüün ahenk unsurları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tezat sanatı vardır.
B) Kelime tekrarına yer verilmiştir.
C) 8'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
D) Ek biçimli redif vardır.
E) Zengin kafiye kullanılmıştır.

3

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **Soru Çözümleri**

3. (I) MS VIII. yüzyılda dikilen; Türk adının, Türk milletinin isminin geçtiği ilk Türkçe metin. (II) Türk devlet adamlarından Bilge Kağan, Kültigin ve Tonyukuk'un millete hesap vermesi, millete hesaplaşması; devlet ve milletin karşılıklı vazifelerine dair bildirge. (III) Türk askerlik sanatının, Türk feragat ve faziletinin, Çinlilerle ve diğer boylarla girilen mücadelelerin Moğolistan sınırları içindeki büyük vesikası. (IV) Türk edebiyatının ilk şaheseri, Türk sanatının erişilmez eseri, Türk ve Çinli sanatkarların beraberce yükselttiği dört eşsiz abide. (V) Türk yazı dilinin başlangıcını miladın ilk asırlarına çıkartan delil, Türk dilinin en eski sözlüğü...

Bu parçada Göktürk Yazıtları ile ilgili numaralanmış ifadelerden hangisinde yanlışlık vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **Soru Çözümleri**

4. I. İlk söyleyeni belli olmayan, kulaktan kulağa sözlü olarak aktararak bugüne ulaşan edebiyat ürünleridir. II. Mani, türkû, ağıt, destan, efsane, ninni, tekerleme, bilmece, fıkra, halk hikâyesi, masal, atasözü, deyim, karagöz, ortaoyunu gibi manzum ve mensur türlerle temsil edilmektedir. III. Manzum eserler daha çok hece ölçüsüyle söylenmiştir. IV. Kimi eserlere, ağız özellikleri yansıtılmıştır. V. Başlangıcı ilk İslami ürünlere kadar uzanır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde anonim halk edebiyatı ile ilgili bir bilgi yanlış yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI **Soru Çözümleri**

5. Bu eserde Tanzimat'ı takiben ortaya çıkan ve birçok romanda işlenen "yanlış Batılılaşma" gerçeği ele alınmaktadır.

Bu cümlede,

I. Felâtn Bey ile Râkım Efendi
II. Araba Sevdası
III. Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat
IV. Sergüzeşt

adlı eserlerin hangilerinden söz edilmiş olabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve IV. E) III ve IV.

6

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

6. I. Şiirin konu alanını genişlettirler.
 II. Şiir dilinin günlük dilden farkı olması gerektiğini düşündüler.
 III. Nazmı nesre yaklaştırdılar.
 IV. Şiirde parça güzelliğini esas aldılar.
 V. Parnasizm ve sembolizm etkisinde kaldılar.

Servetî'nin şiiri ile ilgili numaralanmış cümleler doğru (D) - yanlış (Y) bakımından değerlendirildiğinde sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) (D),(Y),(D),(D),(D)
 B) (D),(D),(Y),(D),(D)
 C) (D),(D),(D),(Y),(D)
 D) (Y),(D),(D),(D),(Y)
 E) (D),(D),(D),(D),(Y)

7

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

7. I. Mehmet Emin Yurdakul - Türk'ün Hukuku - Fıkra
 II. Yahya Kemal Beyatlı - Aziz İstanbul - Sohbet
 III. Refik Halit Karay - Minelbab İlelmihrab - Hatırat
 IV. Ömer Seyfettin - Efruz Bey - Mektup
 V. Reşat Nuri Güntekin - Anadolu Notları - Gezi Yazısı

Numaralanmış sanatçı – eser – tür eşleştirmelerinin hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

8. Batı edebiyatının etkisiyle gelişen yeni edebiyata geçişin yavaş ve doğal bir süreçte gerçekleşmesi gerektiğine inanan - - - , eski edebiyata karşı ılımlı yaklaşmış, eski edebiyatın tamamen göz ardı edilmesine karşı çıkarak iyi yönlerinin korunması gerektiğini ileri sürmüş ve eski ile yeni arasında bir uyum oluşturma yolunu aramıştır. Sanatçı Servetî'nin'un oluşumuna da hizmet eden eski-yeni tartışmasına "Demdeme" başlıklı çalışması ile dâhil olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
 B) Tevfik Fikret
 C) Ahmet Rasim
 D) Recaizade Mahmut Ekrem
 E) Muallim Naci

9

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

9. Üstün gözlem yeteneği ile Anadolu insanının yaşayışını en ince ayrıntısına kadar yansıtabilmeyi başaran yazar, Fecriatî'nin kurucularından olmakla birlikte sonradan millî unsurları önceleyen bir edebî çizgiyi benimsemiştir. Özellikle sosyal eleştiri içerikli eserlerinde mizahi anlatıma sıklıkla başvurmuş, konuşma dilinin tüm zenginliğini eserlerine aktarabilmeyi başarmıştır. "Memleket Hikâyeleri, Bugünün Saraylısı ve İstanbul'un İç Yüzü" eserlerinden birkaçıdır.

Bu parçada tanıtılan Millî Edebiyat Dönemi yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşar Kemal
 B) Kemal Tahir
 C) Refik Halit Karay
 D) Reşat Nuri Güntekin
 E) Halide Edip Adıvar

10

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

10. - - - türünün halk edebiyatındaki en önemli temsilcisi Seyrânî, - - - türünün Karacaoğlan, - - - türünün ise Köroğlu'dur. - - - ise âşık edebiyatı nazım türlerinden olmakla birlikte daha çok anonim halk edebiyatı ürünleri olarak bilinir.

Bu parçadaki boşluğa sırasıyla aşağıda verilenlerden hangileri getirilmelidir?

- A) güzelleme – koçaklama – ağıt – taşlama
 B) koçaklama – koçaklama – güzelleme – ağıt
 C) ağıt – koçaklama – taşlama – güzelleme
 D) taşlama – güzelleme – koçaklama – ağıt
 E) koçaklama – güzelleme – taşlama – ağıt

11

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

11. Halide Edip Adıvar'ın kaleme aldığı aşağıdaki eserlerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Yeni Turan
 B) Harap Mabretler
 C) Kalp Ağrısı
 D) Seviye Talip
 E) Ateşten Gömlek

12

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

12. I. Şarkı, klasik Türk edebiyatına özgü nazım şeklidir.
 II. 12. yüzyıl sonlarından 17. yüzyılın ikinci yarısına kadar uzun bir dönem etkisini sürdürmüştür.
 III. Divan edebiyatı, Türk edebiyatının İslam medeniyet dairesinde Arap ve Acem edebiyatları yanında oluşturduğu büyük bir edebiyat koludur.
 IV. Aruz ölçüsü tercih edilmesine rağmen nadir de olsa hece ölçüsüyle söylenmiş örnekler vardır.
 V. Şiir merkezli bir edebiyattır.
- Numaralanmış cümlelerin hangisinde divan edebiyatıyla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?
 A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

13. Her dem bana yâr arz-ı ruhsâr eyler
 Hüsnüne benî beter giriftâr eyler
 Güyâ ki kemâl-i aşk dersin okutur
 Her dem bana ta'îlîmini tekrâr eyler
 (ruhsâr: yanak; giriftâr: tutulmuş; ta'îlîm: öğretmek; yetiştirmek)

Tek dörtlükten oluşan bu şiirin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?
 A) Tercibent B) Mânî C) Muhammes D) Rubai E) Şarkı

14

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

14. Aşağıdaki sanatçı-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?
 A) Ahmet Fakih - Çarhname
 B) Ahmed-i Dai - İskendername
 C) Şeyyad Hamza - Yusuf u Zeliha
 D) Hoca Mesud - Süheyl ü Nevbahar
 E) Şeyhoğlu Mustafa- Hurşidname

15

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

15. Asıl mesleği askerlik olan Tanzimat Dönemi roman ve hikâye yazarı - - - ilk yazısını 1880'de Vakit gazetesinde yayımlamıştır. Bir sonraki yıl ise Ceride-i Havadis'te "Hoşnişin veya Cihanda Safâ Bu mu?" isimli manzum bir piyesini neşretmiştir. Şiir ve makale alanlarında da çalışmaları olan sanatkârın asıl ününü konusu Kaş'ın bir köyünde geçen uzun hikâyesi ile kıskançlık psikolojisi üzerinden kurguladığı romanı sağlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Muallim Naci
 B) Samipaşazade Sezai
 C) Nabizade Nazım
 D) Ali Suavi
 E) Mizancı Murat

16

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Çözümleri

CEVAP ANAHTARI

1	B	11	B
2	E	12	B
3	D	13	D
4	E	14	B
5	C	15	C
6	C		
7	D		
8	E		
9	C		
10	D		

17